

Pim van der Pol is orthopedagoog en gespecialiseerd in spel en spel-diagnostiek. In 2005 promoveerde hij aan de Universiteit Leiden op een onderzoek naar spel en verbeelding.

Pim van der Pol **Spelen als therapie**

55

‘Watch, wait en wonder’

Spelen is een soort therapie, zowel voor het kind als voor de ouder. Dit blijkt uit ons gesprek met orthopedagoog Pim van der Pol. “Ik zou het wel van de daken willen schreeuwen: **Een kind dat goed speelt heeft zijn eigen therapie op zak!**” De lessen van Van der Pol gelden óók voor zorgintensieve kinderen.

“Een kind verwerkt de omringende wereld tijdens het spelen”, vertelt Van der Pol. Bij het spelen maakt een kind een onderscheid tussen de echte wereld en een fantasiewereld. In de fantasie kan hij alles doornemen uit de realiteit, emoties vergroten en situaties naspelen. Van der Pol: “Het is heel waardevol om situaties uit de realiteit na te spelen. Was een doktersbezoek bijvoorbeeld vervelend? Dat kan dat in het spel tot uiting komen.”

‘Een spelend kind maakt onderscheid tussen de echte wereld en een fantasiewereld’

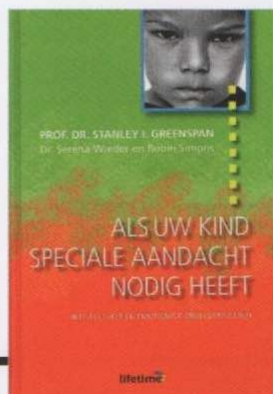
Van der Pol benadrukt dat ouders niet te snel invloed moeten uitoefenen op de inhoud van de beleving. Daarmee zou een kind zich niet begrepen kunnen voelen, wat invloed kan hebben op het spelen. “De vorm van het spel kun je wel veranderen, bijvoorbeeld door de spelhandelingen met meer aandacht uit te voeren en het doktersbezoek flink uit te vergroten. Herhaling van zo’n situatie zorgt ervoor dat het kind er op een gegeven moment wel klaar mee is en hij de situatie heeft verwerkt. Een spelend kind is dus ook een denkend kind.”

Letterlijk hetzelfde niveau

Het is aan ouders om hun kind goed te observeren, eerst even af te wachten om pas daarna eventueel mee te spelen. Van der Pol: “Ik noem dit de drie w’s: watch, wait en wonder. Probeer je te verbazen over wat het kind laat zien.” Van der Pol is enthousiast over Floorplay, een Amerikaanse behandelmethodede waarbij via samen spelen contact met een kind wordt gelegd op zijn of haar specifieke niveau. “Het kind staat bij deze aanpak centraal. Ga samen op de vloer zitten en stem je gedrag af op wat het kind doet. Zo ga je zijn wereld in en maak je contact zonder te oordelen.” Daarvoor moet je eerst goed kijken: waar is het kind mee bezig, wat betekent zijn of haar gedrag, legt Van der Pol uit. “Dit is voor ouders niet altijd even gemakkelijk. Je wilt immers zo graag dat je kind zich ontwikkelt, vooruit gaat. Maar het is belangrijk je kind in cognitieve zin niet te overvragen. Als het lukt om op die manier te spelen, dan voelt een kind zich begrepen en staat het meer open voor beïnvloeding. En dat is voor de ouder natuurlijk ook heel motiverend.”

Nut van voordoen

Overigens hoeft een kind in zijn spel niet altijd alles zelf te doen om iets te leren, weet Van der Pol. “Mensen hebben behoefte om te spiegelen. Door iemands handeling na te doen, wordt er geleerd. Zo blijkt uit hersenonderzoek dat precies diezelfde hersengebieden worden geactiveerd wanneer we alleen al kijken naar iemands handeling als wanneer we de handeling zelf uitvoeren. Voordoen door ouders of begeleiders heeft dus nut: kinderen leren ervan als we dingen voordoen die passen bij de behoefte van het kind. Ook al kan een kind zelf iets niet, bijvoorbeeld vanwege een te jonge leeftijd of een beperking, dan nog is het belangrijk dat we dingen laten zien: een kind kan dit meenemen in het handelen. Zo kan elk kind leren.”

Stanley I. Greenspan | *Als uw kind speciale aandacht nodig heeft*, Nederlandse vertaling van *The child with special needs*, bewerkt door onder anderen Pim van der Pol | Ideaal voor ouders van kinderen met een ontwikkelingsachterstand en is gebaseerd op meer dan twintig jaar onderzoek. Greenspan laat zien dat elk kind met bijvoorbeeld

taal- en spraakproblemen, ADHD of autisme zijn eigen, unieke mogelijkheden heeft. Het boek is doorspekt met praktijksituaties, waardoor de Floorplay-methode heel uitvoerbaar wordt. Daarnaast maakt Greenspan de lezer bewust van de eigen rol in het geheel en wordt de rol van het gezin behandeld. Zie ook www.specialplay.nl